

## ድንገተኛ ወረራ

ትንሿ አይሮፕላን እየተርገፈገፈችና እየተንጣጣች በትክክለኛው ሰዓት ወደ ምትሄድበት ደረሰችና አረፈች። አይሮፕላኗ ከማረፏ በፊት ንጉሤ እውስጧ ሆኖ ተራራማውን የሰቆጣ አካባቢ ቁልቁል ተመለከተ። እንደ ማንኛውም የሰሜን ምድር አካባቢው የተራቆተ ነው። እዚያ ከመድረሳቸው በፊት በብዙ ተራራዎች እናት ላይ በርረዋል። በጣም ከፍ ብለው ቢበርሩ ኖሮ፣ በስተ ምዕራብ በተራራዎች የተከበበውንና የሚያብረቀርቀውን የጣና ሐይቅ፣ በስተ ምሥራቅ ደግሞ፣ ወደ ደንከል በረሀ የሚያሸቆለቁለውን ገደላማ መልክእ ምድር ያዩ ነበር።

ከሰቆጣ በስተ ደቡብ ተራራዎች ባሻገር ከዓለም ሰባት አስደናቂ ነገሮች አንዱ የሆነው ላሊበላ አለ። በደቡብ ምሥራቅ አቅጣጫ ያለው ደግሞ ደሴ ከተማ ነው። በስተ ምዕራብ የሚገኙት ፈላሻዎች ናቸው። «ዘመቻ መሴ» በተባለው ፕሮግራም ከሦስት ዓመት በፊት ግማሽ ያህሉ ወደ እስራኤል ተጓጉዘዋል። እነዚህ ሁሉ ከአየር የሚቃኙ እርቀቶች በእግር ጉዞ ብዙ ቀን ያስኬዳሉ። ሰቆጣ ገደል አፋፍ ላይ ተሁኖ ቁልቁል ሲታይ፣ ለዘመናት የተራቆተ ምድር ደረቱን ሰጥቷል።

ንጉሤ ሰቆጣ እንደ ደረሰ ሥራ አስኪያጁ አቶ ሣህለ ጥላሁን ዘንድ ቀርቦ ሪፖርት አደረገ። ከንጉሤ በዕድሜ ላቅ የሚለው አቶ ሣህለ፣ ፊቱ የልብ ቅርፅ ሲኖረው፣ ፀጉረ ሉጫና ቀልደኛ ነው። ስሜቶቹ በቀላሉ ፊቱ ላይ ይታያሉ። ፈገግታ ሲርቀው ዓይኖቹ ይሰፋሉ፤ ሲስቅ ይርገጠገባሉ፤ ሲደነቅ ደግሞ ይፈጣሉ። ከሰዎች ጋር ሲነጋገር፣ ውይይቱ ሞቅ በሚልበት ጊዜ እነዚሁ ዓይኖቹ ፈጠጥ፣ ስብስብ ይላሉ። ያገባና የስድስት ልጆች አባት ቢሆንም፣ ግልጽ፣ ተግባቢና ገር ነው። ይህ ዓይነቱ ባሕርይ በአሁኑ ጊዜ ብዙ ሰዎች ዘንድ አይገኝም።

ንጉሤ ገንዘብ ያዥና የሂሳብ ሹም ከመሆን ጋር ቀን ቀን ለቆጣ የሚገኘው የድርጅቱ ሠፈር የዕቃ ግምጃ ቤት ተቆጣጣሪ ሆኖ ይሠራል። በምሽት ወቅት የሚሠራ ነገር ስለሌለ፣ በሠፈሩ ያሉ ሠራተኞች እየተሰባሰቡ ገጠመኞቻቸውን ይለዋወጣሉ። አቶ ሣህለ ገጠመኞቹን ለሰዎች ማካፈል ያስደስተዋል። ምንም እንኳን አንዳንዴ የሚናገርው የራሱን ታሪክ ቢሆንም፣ ትክክለኛውን ነገር ፊት ለፊት ፍርጥርጥ አድርጎ የመናገር ባሕርይ አለው። እራሱ በሚያወራው ነገር ይስቃል። ንጉሤና ሣህለ የሚመሳሰሉባቸው አንዳንድ ነገሮች እንዳሉ ተረዱ። እንደ ንጉሤ ሁሉ ሣህለም ከአሥር ዓመት ዕድሜው ጀምሮ ብቸኛና በወላጅ አልባነት ያደገ ነው። ሚና ሞን የተባለች የውጭ ተወላጅ ናት በንጉሤና በሣህለ ሕይወት ላይ ተጽዕኖ ያሳደረችው። ሣህለ ይማርበት እንበረውና ደብረ ብርሃን ውስጥ ባለው የኃይለ ማርያም ማሞ ትምህርት ቤት ውስጥ የቋንቋ መምህርት ነበረች። ተቀራረቡና መንፈሳዊ እናቱ ሆነች። የኋላ ኋላ ሣህለም እንደ ንጉሤ መምህር ሆነ።

ሣህለና ንጉሤ የሚመሳሰሉበት ሌላ ልምምድ፣ ሁለቱም የእስር ቤት ሕይወትን ማወቃቸው ነው። ንጉሠ ነገሥት ኃይለ ሥላሴ ከሥልጣን ከመውረዳቸው ሁለት ዓመት ቀደም ብሎ ሣህለና አበራሽ (የኋላ ሚስቱ) ገና እንደ ተዋወቁ በጴንጤነት ተያዙና ከሌሎች 200 ሰዎች ጋር ከርቸሌ ታሰሩ። ንጉሤ በእስራት ስለቆየባቸው ዓመታት ታሪክ ሲናገር፣ ሣህለ ለስድት ወራት የቆየበትን እስር ቤት ሁኔታ በዓይነ ሕሊናው በዝርዝር ይመለከት ነበር። እርሱና የኋላ ሚስቱ አበራሽ ራሳቸውን ተላጭተው ለመጀመሪያ ጊዜ በተያዩ ወቅት የተሰማቸውን ድንጋጤ አሁንም ያስታውሳል። ሣህለና አበራሽ ከእስር ቤት በወጡ በሁለት ዓመታቸው ተጋቡና ሁለቱም መንዝ ውስጥ ያስተምሩ ጀመር። ንጉሤ በፀብ መሃል በገላጋይነት ገብቶ ሰካራሙ ሰውዬ ሞት ቀረሽ ድብደባ ያደረሰበት ያኔና በዚያ ስፍራ ነበር። ከዚያ ወዲህ ደግሞ ሣህለ ደብረ ዘይት አጠገብ ያለ አንድ

ትምህርት ቤት ዳይሬክተር በነበረ ጊዜ፣ ንጉሤ አሥመራ ከተዋወቃቸው ሦስት የአየር አባላት ጋር ተገናኝቷል።

ንጉሤ ለረጅም ጊዜ እስር ቤት ውስጥ በነበረ ጊዜ፣ ሣህለ እራሱ የታሰረ ያህል ይሰማው ነበር። እንደ ንጉሤ እስር ቤት ባይገባም፣ የትምህርት ቤት ዳይሬክተር የመሆኑ ኃላፊነት ክብደት የእስራት ያህል ነበር። እንደ ትምህርት ቤት አስተዳዳሪነቱ ከፍተኛ ሥልጣን ከነበረው ሣህለ ይልቅ፣ ባለቤቱ አበራሽ ነበረች ብዙ ችግር ሳይገጥማት የሂሣብ ትምህርት ታስተምር የነበረችው። ሣህለን ከሥራው ለማስወገድ ይደረግ የነበረው ቅስቀሳ በ1976 ዓ.ም. ከፍተኛ ደረጃ ላይ ደረሰ። «መጤ ኃይማኖት በማስፋፋት ወንጀል ተከሰሰና ወደ ፖርቲው ጽ/ቤት ተጠራ። ወደ ተጠራበት ስፍራ በመሄጃው ዋዜማ ምሽት አበራሽና ሣህለ ስለገጠማቸው አስቸጋሪ ሁኔታ ተወያዩ። «ቢያስሩኝ ደስተኛ ልሆንና እግዚአብሔርን ላመስግን ይገባል» አለ ሣህለ። አበራሽ የባሏ እምነትና ጥንካሬ ያኮራት መሆኑን ገልጣ፣ ብርቱ እንዲሆንና በእምነቱ እንዳያፍር መከረችው።

ፓርቲው ጽ/ቤት ውስጥ ያነጋገሩት ባለሥልጣኖች፡- «የአዲስ መጤው ኃይማኖት ተከታይ አይደለህምን? እምነቱንስ ትምህርት ቤት ውስጥ በማስፋፋት ላይ አይደለህም?» ብለው ጠየቁት። ፖለቲካዊ ንቃቱንም ፈተኑት። ሣህለ ስለ ማርክሲዝም ግልጥ ግንዛቤ ስለነበረው፣ «ስለ ማርክሲዝም አውቃለሁ፤ ስለ ማርክሲዝም መሀይም አይደለሁም» አለና መልሶ ተገዳደራቸው። ከጥቂት ዓመታት በፊት፣ መምህራን ይማሩት ዘንድ የተወሰነውን የማርክሲዝም መግቢያ ኮርስ ተሳትፎ ነበር። ከዚያም ወዲህ ይህ ግትር ሰው ማርክሲዝምን የመቀበል ምልክት ስለ አላሳየ «ለተሐድሶ ሥልጣና እንደገና ተልኳል።»

አንድ ጊዜ፣ አንድ ከፍተኛ የፓርቲ መሪ «ጴንጤዎችን» ለማጋለጥ 4000 ሕዝብ አንድ ትልቅ መጋዘን ውስጥ በተከማቸበት ስብሰባ ላይ ለመገኘት ወደ ደብረ ዘይት መጥቶ ነበር። በጴንጤነት ከተከሰሱት አንዱ ሣህለ ነበር። ከቀበሌው

ሪፖርት በኋላ ዘለፋውና ንግግሩ ቀጠለ፤ ስብሰባውም ከጠዋቱ ሦስት ሰዓት እስከ ዘጠኝ ሰዓት ቀጠለ።

«የአዲሱ መጤ ሃይማኖት መለያ ባሕርያት ምንድን ናቸው?» አለ የፓርቲው መሪ በማላገጥ። «ተማሪዎችን ያታልላል፤ አትዋጉ ይላቸዋል፤ ጠመንጃቸውን እየጣሉ እንዲጸልዩ ያስተምራቸዋል። የሃይማኖቱ መሪዎች ብንጸልይ ከጣራ ላይ ንንዘብ ይዘንባል ይላሉ። ሌሎች ሃይማኖቶች ግን ይዋጋሉ። የአዲስ ሃይማኖት ተከታዮች ግን ተቃራኒውን ነው የሚያደርጉት። አዲሱ የትምህርት ቤታችን ዳይሬክተር ተማሪዎችን በምሽት እቤቱ እየሰበሰበ ስለ አዲሱ ኃይማኖት ያስተምራቸዋል። ጠላታችን ነው! ከኢምፔሪያሊስቶች ለይተን አናየውም!» አሉ ተሰብሳቢዎቹ እየተቀባበሉ።

ሣህለ፤ ሕፃናት ያላቸውን በመሰለ እምነት በእግዚአብሔር የማመን የረጅም ጊዜ ልምድ ነበረው። የሕይወትን ውጣ ውረድ፣ ከውጭ ሆኖ የሚመለከተው ይመስል በደስታ ነበር የሚያየው። ሞቃት ወንበሩ ላይ እየተቁነጠነጠ የዚያን ዕለቱን ስብሰባ ሁኔታ በቀልድና በሳቅ ነበር ለንጉሤ የሚነግረው።

ጉባኤው ውስጥ ተቀምጮ ስለሞቀኝ የያዝኩትን ጋዜጣ በፊቱ አቅጣጫ እያራገብኩ «ዛሬ ዋጋዬን ላገኝ ነው» አልኩ በአሳቤ። ከዚያም የያዝኩት እንግሊዝኛ ጋዜጣ አሜሪካ በሚገኙ ክርስቲያኖች የታተመ መሆኑን ልብ አልኩ። «አልውጠው፣ አልወረውረው፤ በራሴ ላይ ማስረጃ የሚሆን ነገር ነው ይገዢ የመጣሁት አልኩ በድንጋጤ። እውነቴን ነው ላብ አጠመቀኝ።

«ክስ የሚያቀርቡብኝን ተማሪዎች መርጠው ስለነበር «አቶ ሣህለ ይህንና ያን አድርጓል» እያሉ ይዘረዝሩ ጀመር። «ወደ ማርክሲስቶች ትምህርት ቤት ይላክ» የሚል ነበር ከቀረቡብኝ የውሳኔ አሳቦች አንዱ። «አይሆንም! ማርክሲዝምን እንደ ሳይንስነቱ አልቀበልም አለ እንጂ፤ ተምሮታል። ማርክሲዝምን አያውቅም ለማለት አንችልም። እስቲ ልታሳምኑት ሞክሩ» አለ

ካድሬው። ስብሰባው ያበቃው፤ እኔን በማውገዝና በአደባባይ በመርገም ነው።

ከውግዘቱ በኋላ ቤተሰቡን ከትምህርቱ ቤቱ ግቢ ማስወጣት ነበረበት። ወቅቱ ክረምት ሲሆን፤ ሁለት ልጆቹ ኩፍኝ ይዟቸዋል። እንደ ምንም ስፍራ አግኝቶ ከነቤተሰቡ በችግር መኖር ሲጀምር፤ የያዙትን ቤት ልቀቁ ተባሉ። በመጨረሻም ሣህለን ቀበሌ ውስጥ አሰሩት።

«በጣም ይገርም ነበር» አለ ሣህለ ታሪኩን ለንጉሤ መንገሩን በመቀጠል። «የስድስተኛና የስምንተኛ ክፍል ተማሪዎች በሚፈተኑበት ጊዜ የትምህርት ቤቱን ርእሰ መምህር እስር ቤት ወለል ላይ እንዲተኛ ማድረግ የከተማውን ሕዝብ የሚያስደነግጥ ድርጊት ነበር። የሪፖርት ካርድ ለተማሪዎች በሚሰጥበት ጊዜ የዋስትና ገንዘብ አስይዜ ከእስር ቤት እየመጣሁ ሪፖርቴን እሠራ ነበር» አለ።

ሁኔታዎች ይበልጥ ተባባሱ። ወዴት ይኬዳል? ደብረ ዘይት የሚኖሩ ባልና ሚስት ሰርቢስ ቤታቸውን ብዙ ሰው ላለው የሣህለ ቤተሰብ መኖሪያነት ሰጡ። ቤቱ ሁለት ክፍሎች ሲኖሩት፤ አንዱ በጣም ትንሽ፤ ሌላው ደግሞ ጥቂት ሰፋ ያለ ነው። የማብሰያ ማድ ቤትም ከውጭ አለው። ሣህለ ጓዙንና ቤተሰቡን ይዞ እተሰጠው ቤት ውስጥ ገባ። ልጆቹንም ደብረ ዘይት ትምህርት ቤት አስገባቸው። ሣህለ ግን እሚሠራበት ትምህርት ቤት ለመመላለስ በቀን አሥር ኪሎ ሜትር ይጓዝ ነበር።

ብዙም ሳይቆይ የትምህርት ባለሥልጣናትና የቀበሌ ተመራጮች ተሰባሳቡና ከትምህርት ቤት አስተዳዳሪነቱ ሊያወርዱት ወሰኑ። ይህ ብቻም አይደል፤ ራቅ ወደ አለ ትንሽ ትምህርት ቤት ተዛውሮ በተራ መምህርነት እንዲያስተምር አደረጉ። ሣህለ ከአንደኛ እስከ ስምንተኛ ክፍሎች ያሉትና በሁለት ሽፍት የሚያስተምር ትምህርት ቤት ዳይሬክተር ሆኖ ለአራት ዓመት አገልግሏል። በጊዜው ያደረበትን ስሜት እንዲህ በማለት

ነበር የገለጠው ፡፡ «እኔ ና ቤተሰቤ በጣም ነበር የተጎዳነው፡፡ ልጆቻችን በመስከረም ትምህርት ይጀምሩ ዘንድ አስቀድመን የትምህርት ቤቱን ክፍያ አጠናቅቀን ነበር፡፡ ከኃላፊነት ዝቅ ተደርጎና መኖሪያ ቤት ተነፍሳ እስከ መቼ ይኖራል? ብለን ተገረምን፡፡ በጣም ነበር ያዘንነው፡፡»

ሣህለና አበራሽ የተሰጠውን ውሳኔ በመቃወም አቤቱታቸውን ለትምህርት ሚኒስቴር አቀረቡ፡፡ አበራሽ እሚኒስቴሩ ባለሥልጣን ፊት በቀረበች ጊዜ ታለቅስ ነበር፡፡ «እውነተኛ ውሳኔ ካልሰጡ. . . ውሳኔዎ አግባብ የሌለው ከሆነና ትክክል ካልሆነ፣ የሰማዩ አባታችን ትክክለኛውን ውሳኔ ይሰጠናል» አለች በድፍረት፡፡

«ስሕተቱ የሣህለ ነው» አለ ሥራ አስኪያጁ፡፡

«ምን ላይ ነው ስሕተቱ?» አለች ድምጿን ጎላ አድርጋ፡፡

«በፓርቲ አባልነት አለመመዝገብ!»

«የፓርቲ አባል ባለመሆኑ በጣም ደስ ይለኛል፡፡»

«በቃ ተይው አበሩ፤ አትጨነቁ፡፡ ሰማይ አይደፋብንም» አለ ሣህለ በሹክሹክታ፡፡

አንድ የፓርቲ አባል የደረሰባቸውን ሁኔታ ከተረዳ በኋላ ሊያማልድላቸው ሞክሮ ነበር፡፡ ጉዳዩን የያዙት ባለሥልጣናት ግን ነገሩን በእንጥልጥል አስቀሩት፡፡ ከየቤተ ክርስቲያኑ የተውጣጡ የደብረ ዘይት ምእመናን አስቸጋሪ ሁኔታ ስለገጠመው የሣህለ ቤተሰብ፣ እንዲሁም የግርማ፣ የተሾመና የሰሉሞን ቤተሰብ ይጸልዩላቸው ነበር፡፡

በዚያው ሰሞን፣ ካልተጠበቀ አቅጣጫ እርዳታ ብቅ አለላቸው፡፡ ደብዳቤው ሲመጣ ሣህለ በደስታ እየዘለለ፣ «የወርልድ ቪዥን ሰዎች ከእነርሱ ጋር እንድሠራ ጠየቁኝ! ሥራ የምጀምረውም በሁለት ሳምንት ውስጥ ነው» አለ ድምፁን ከፍ አድርጎ፡፡ እንደ ቀድሞው የትምህርት ቤት ዳይሬክተር ቢሆን ኖሮ፣ የሰንበት ደብዳቤ ማግኘት አይችልም ነበር፡፡ አሁን ግን ሥራ ፈት ስለሆነ፣ ያለምንም ችግር ወደ አዲሱ ሥራው ለመሄድ ይችላል፡፡

ሣህለ ቂመኛ አይደለም፤ በማንኛውም ሁኔታ የመቀለድ ችሎታ አለው። እየሣቀ፣ አንድ ገጠመኙን እንዲህ ገለጠው። «የወርልድ ቪዥን ሠራተኛ ሆኜ በሀገሪቱ ደቡብ ክፍል በምሠራበት ጊዜ፣ ትልቅ መኪና እየነዳሁ በደብረ ዘይት ከተማ መካከል አልፍ ነበር። ወላይታና ከንባታ ውስጥ በአጠቃላይ አንድ ዓመት ሠራሁ። የቀድሞ ከላሾቼ መኪና እየነዳሁ በከተማው መካከል ሳልፍ እያዩ «አፈርን አፈርን» አሉ። እኔ ግን ከመርገም ይልቅ እጸልይላቸው ነበር። ወደ አለሁበት ወደ ሰቆጣ ከመጣሁ በኋላ ደግሞ በተለይ ለአሥሩ የፓርቲ አባላት ጸለይኩላቸው። ፈቃድ ተቀብዬ ለእረፍት ወደነበርኩበት ስሄድ ሙዝና ብርትኳን እየያዝኩ ቤታቸው ድረስ እየሄድኩ እጠይቃቸው ነበር። ፀበኞች የነበርን ቢሆንም፣ አሁን እያቀፍኩ እስማችዋለሁ። ታርቀናል። ጌታ ሁኔታዎችን ለመለወጥ ይችላል። ተአምረኛ አምላክ ነው። ከካድሬዎቹ አንዱ «የሣህለ አምላክ እውነተኛ አምላክ ነው» አለ።

እንዲህ ያሉትን በምሽት ጊዜ የሚወሩ ታሪኮችን ንጉሤ ይወዳቸዋል። ቀንማ የረሃቡና የጦርነቱ መባባስ የወርልድ ቪዥን ሠራተኞች ሙሉ ጊዜያቸውን በዚያ ላይ እንዲያውሉ አድርጓቸዋል። የሰቆጣ ከተማ ሁኔታ የማያስተማምንና አደገኛ ነው። ዙሪያዋን፣ በደርግ ወታደሮች፣ ራቅ ብሎ ደግሞ በትግራይ ነፃ አውጪ ግንባር ተከብባለች። የነፃ አውጪው ግንባር ጦር በቂ የምግብ አቅርቦት ስላልነበረው፣ የእርዳታም ሆኑ ሌሎች የምግብ ማከማቻዎች የመዘረፍ አደጋ ተጋፍጦባቸዋል። ባለፉት ሦስት ዓመታት በአካባቢው በቂ ዝናብ አልነበረም። በዚህ ምክንያት በተፈጠረው ድርቅ ሳቢያ ሰዎች እህል ለማግኘት ከሩቅ ስፍራዎች ወደ እርዳታ ማዕከል ይመጣሉ።

ንጉሤና ፋንታዬ በዚህ ወቅት ተጫጭተው ስለነበር፣ የአንድ ወር የዓመት እረፍት ፈቃዱን ስትቀበል ሄዳ እንድትጎበኘው ከንጉሤ ጋር ተስማሙ። በዚሁ መሠረት በአይሮፕላን ወደዚያው ተጓዘች። አይሮፕላኑ ወደ ማረፊያው ዝቅ ሲል፣ ተራራማውን ምድር ተመልክታ አንዳች ፍርሀት አደረባት። በሰላም ደርሳ

ከንጉሤ ጋር ብትገናኝም ከተማይቱ በደርግ ወታደሮችና በተቀናቃኝ ኃይሎች የተከበበች መሆኗን ስለተረዳች ሥጋትና ፍርሃት ነበረባት። በእርዳታው እደላ ተግባር በመሳተፍ ከዚያ ቀደም ያላየችውን የረሃብተኞች ሥቃይ ተመለከተች። ያም ቢሆን ከንጉሤ ጋር አንድ ስፍራ መሆኗ መልካም ነበር።

አንድ ቀን ግን በፋንታዬ ሬድዮ አንድ ዜና ተሰማ። ሣህለም በዚያው ሳምንት ፈቃድ ተቀብሎ ወደ አዲስ አበባ ሄዶ ስለነበር፣ እዚያው ሆኖ ነው ዜናውን የሰማው። «ሰቆጣ በትግራይ ሕዝብ ነፃ አውጪ ግንባር ተያዘች!» ሣህለ ዜናውን ሲሰማ ደነገጠ። የሰማውን ማመንም አቃተው። ከወረራው ያመለጠው በሦስት ቀን ልዩነት ነው። በመሆኑም በደገና ቤቱ ተቀምጧል።

ለሁለት ሳምንት ያህል በጭንቅ ከተጠበቀ በኋላ ነበር ሰቆጣ ስለነበረው የእርዳታ መስጫ ካምፕ ዕድል ዝርዝር ዜና የተሰማው። ዐማፅያኑ 500 በቅሎዎችና አህያዎች በማምጣት ወርልድ ቪዥን ዕቃ ግምጃ ቤት ውስጥ የነበረውን ስንዴ፣ ዱቄት፣ ዘይትና የመሳሰሉትን ጭነው ወሰዷቸው። የወርልድ ቪዥን ሠራተኞች ለአሥራ አምስት ቀን በቁም እስር አቆዩዋቸው፤ የተራቡት ተዋጊዎች ያገኙትን ምግብ ሁሉ ይመገቡ ነበር» ይላል ዜናው።

ገንዘብም ፈልገው እንደነበር ንጉሤ ወደ ወርልድ ቪዥን ዋና መሥሪያ ቤት በመጣ ጊዜ ለሙሉጌታ ነገረው። ንጉሤ በእጁ የነበረውን ገንዘብ እንዲያስረክብ በተጠየቀ ጊዜ፣ «ይህ የእግዚአብሔር ገንዘብ ነው። ለችግረኞች መርጃ እንዲሆን ነው የተሰጠኝ። ለዐማፅያኑ አልሰጣቸውም» አለ በአሳቡ። «የምንሰጣችሁ ምንም ገንዘብ የለንም። ለእርዳታ ያከማችናቸውን እህልና ሌሎች ነገሮች ወሰዳችሁ። የምንሰጣችሁ ገንዘብ የለንም» አላቸው። የሚመጣበትን ነገር ሁሉ ለመቀበል ወስኖ ስለ ገንዘቡ ነገር ከእነርሱ ጋር አልነጋገርም አለ። እነርሱም ሌላ ጫና አላደረሱበትም። በዚህ ድርጊታቸው አስደነቁት።

በሁለቱ ሳምንታት ውስጥ አማፅያኑ ለእርዳታ ሠራተኞች በየቀኑ ስለ ዲሞክራሲና ስለ ዓላማቸው በመዘርዘር የፖለቲካ ትምህርት ያስተምሯቸው ነበር። ከዚያ በኋላ አራት የይቅርታ ምርጫዎች ሰጧቸው። ወደ ውጭ አገር መሄድ፣ ወደ ቀድሞ መኖሪያቸው መመለስ፣ በአካባቢው መቆየት፣ ወይም ከትግራይ ሕዝብ ነፃ አውጪ ግንባር ጋር መቀላቀል። ነፃ አውጪ ግንባሩ መጀመሪያ የትግራይ ክፍለ ሐገርን ከደርግ አገዛዝ ነፃ ለማውጣት ተስፋ ያደረገ ይመስል ነበር። ሣህለና ንጉሤ ሰቆጣ በነበሩ ጊዜ የግንባሩ ዓላማ እንዲያ ነበር። በኋላ ነው በኢሕአዴግነት ተደራጅቶ ደርግን ድል ለማድረግና የአገሪቱን አመራር ለመረከብ የወሰነው።

ዐማፅያኑ የወርልድ ቪዥን ሠራተኞችን ለአሥራ አምስት ቀናት በቁም እስር ካቆዩዋቸው በኋላ አጅበው ሽኙዋቸው። አብረዋቸው ስድስት ቀን ተጓዙ። ሽቅብ እየወጡ፣ ቁልቁል እየወረዱና ተራራዎችን እያቋረጡ ሸፏቸው። ንጉሤ፣ የድርጅቱን ገንዘብ ደብቆ ይዟል። እንዲህ ላለው አድካሚ ጉዞ በሚያመች የጤንነት ሁኔታ ውስጥ ስለአልነበረ፣ እጅግ ደክመው ኮረም ከተማ ለመድረስ ሦስት ሰዓት ያህል የሚያስኬድ መንገድ ሲቀራቸው፣ ያጀቡዋቸው የዐማፅያን አባላት በደኅና ሁኑ የአክብሮት ስንብት ተለይዋቸው። ከዚያ በኋላ ያለውን እነርሱ ብቻቸውን መጓዝ ነበረባቸው። ያን ጊዜ በደርግ እጅ እነበረችው ኮረም ከደረሱ አዲስ አበባ የሚያደርሳቸው መጓጓዣ ሊያገኙ ይችላሉ።

ንጉሤ አዲስ አበባ እንደ ደረሰ ወደ ወርልድ ቪዥን መሥሪያ ቤት ሄደ። የገና በዓል የተቃረበበት ሰሞን ነበር። ከመነጠቅ ያዳነውን ገንዘብ አንዲት ሳንቲም ሳትጎድልበት ለመሥሪያ ቤቱ አቀረበ። የመሥሪያ ቤቱ ሰዎች አመሰግኑት፣ አከበሩት። «ሽልማቱ ግን»፣ በኋላ ሙሉጌታ በነዘን እንደ ገለጠው፣ «አሥራ መባረር ነበር»።

# ሌላ በር ተከፈተ

ንጉሤ ለስድስት ወራት ያለሥራ ተቀመጠ። ይህ መሆኑ ጉዳት ቢኖረውም ፋንታዬና እርሱ በቅርብ ለመገናኘት ረድቷቸዋል። በ1970 ዓ.ም ንጉሤ ለጆን አንድ ደብዳቤ ጻፈለት። ደብዳቤው ቀደም ሲል ጆን አንድ ችግር የገጠመው መሆኑን ለንጉሤ በደብዳቤ ገልጾለት ስለነበር፣ ለዚያ ማጽናኛና በመካከላቸው ያለውን ፍቅር ማረጋገጫ ነበር። ከእግዚአብሔር አንጻር ነው ንጉሤ ችግሮችን ለመመልከት የሞከረው። እንዲህ በማለት ነበር የገለጠው።

«ምንጊዜም አልረሳህም፤ ሁልጊዜ በልቤ ውስጥ ነህ። ለእኔ ጥልቅና ታላቅ ፍቅር ያለህ መሆኑንም አረዳለሁ። ተራርቀን በተለያዩ አገሮች የምንኖር ብንሆንም፣ በጌታ ፊትና በእርሱ ውስጥ ስለምንኖር፣ በእምነትና በጸሎት አማካይነት በአንድ መንፈስ እንገናኛለን።»

ንጉሤ ሥራ በፈታበት ዓመት አልፎ አልፎ በሚሲዮኑ የቋንቋ ትምህርት ቤት ውስጥ በተርጓሚነት ወይም በግል የቋንቋ መምህርነት ይሠራ ነበር። ተማሪዎች ወድደውታል። ተግባቢና ደስተኛ ስለነበር በግል ሕይወቱ ያለበትን ሁኔታ ማንም አይረዳም ነበር። አንዳንዴ በወንደላጤነቱ ይቀለድበታል። ያን ጊዜ ፈገግ ከማለት በቀር ስለ ጉዳዩ ብዙ አይገልጽም።

የልማት ሥራ ከጥቅም ጋር የተያያዘ ስለሆነ እንዲገቡበት የሚፈታተን ቢሆንም፣ ከንጉሤ የአገልግሎት ጥሪ ጋር የሚስማማ አልሆነም። በረሃቡ ዘመን ከነበሩት ከባድ ችግሮች አንዱ፣ ከውጭ በሚመጣ የገንዘብ እርዳታ ላይ ጥገኛ የመሆኑ ነገር እያደገ መምጣት ነበር። ይህ ሁኔታ አጥቢያ አብያተ ክርስቲያን የሚያደርጉትን ጥረትና ኃላፊነት መቀነስ ብቻ ሳይሆን፣ አማኞች፣ «በመንፈሳዊ» አገልግሎት የተሠማሩና «በልማት ሥራ» የተሠማሩ በመባባል እንዲከፋፈሉ አስከ ማድረግ ደርሶ ነበር። በሠራተኞች ደመወዝ አከፋፈል ረገድ

የቤተ ክርስቲያንና የልማት በጀት ልዩነት አሳየ። ያለቋሚ ሥራ ከኑሮ ጋር የሚታገለው ንጉሤ ከስፍራ ስፍራ በእግሩ ሲንከላወስ፤ የልማት ሠራተኞች በፕሮጀክት መኪናዎች ከስፍራ ስፍራ ይሯሯጡ ነበር።

የንጉሤ ፍላጎት መማር ነበር። ከቀድሞ ጓደኞቹ ብዙዎች ሚስት አግብተዋል። አብሮ አደጉ ጆን የኮሌጅ ትምህርቱን አጠናቅቆ የቤተ ክርስቲያን መጋቢ ሆኗል፤ የልጅ አባትም ነው። ንጉሤ ሕይወቱን ከአብሮ አደጉ ሕይወት ጋር ለማነጻጸር ሞከረ። እግዚአብሔር ወደ ውጭ ሄዶ የመማር ዕድል እንዲከፍትለት ጸለየ፤ በትዕግሥትም ጠበቀ።

ንጉሤ ምኞቱ ይሳካላት ይሆን? በንፋስ እንደሚገፋ ደመና እየሳሳ የሚሄድ ነገር በአገሪቱ ሁኔታ ላይ ይታይ ጀመር። ማርክሲስት ፓርቲውና ጠንካራው የፕሬዚዳንት መንግሥቱ መንግሥት፤ በአመራሩ ዘንድም ሳይቀር እየተዳከመ መሄዱ ይታይ ጀመር። አስከፊው ጦርነት ያለምንም መፍትሔ ቀጥሏል። ከውጭ አገር የመጣ አንድ ኢትዮጵያዊ፤ በሙሴ ዘመን የነበሩ የፈርዖን አማካሪዎች «ግብፅ ፈራርሳለች» ያሉትን ቃል ተጠቅሞ የኢትዮጵያን የኢኮኖሚ ሁኔታ በትንታኔ ገለጠ። የፓርቲው ሕግ ላላ አለና ወደ ውጭ የሚደረጉ አንዳንድ ጉዞዎች ይፈቀዱ ጀመር። ወንጌላዊ ኬዳሞም ወደ እስራኤል እንዲጓዙ ተፈቀደላቸው። የወንጌላዊው የጉዞ ወጪ የተሸፈነው በአንድ ግለሰብ ነው። ግለሰቡ ይህን ያደረገው፤ የኢትዮጵያንና የአይሁዳውያንን የቆየ ግንኙነት ከግንዛቤ በማስገባት፤ እንደ ወንጌላዊ ኬዳሞ ያለ የወንጌል አገልጋይ ቅድስት ሀገርን መጎብኘት ጠቀሜታ እንዳለው በማመን ነው።

በሕቡዕ የቆየችው ቤተ ክርስቲያን ሁኔታ እንደ እሳተ ጎመራ ድንገት ፈነዳ። በዚያ አስቸጋሪ ጊዜ በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ ሰዎች በክርስቶስ በማመን ደኅንነትን አግኝተዋል። በክርስትና ሕይወታቸው በማደግ ላይ ከመሆናቸውም በላይ፤ ተስፋ የሚገኝበትን አቅጣጫ ለማመልከትም ዝግጁ ነበሩ። የታላቁ

ተልዕኮ አገልግሎትም አዲስ አበባ ውስጥ በሺህ የሚቆጠሩ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ሕዋሳትን በጥሩ ቅንብር አደራጅቷል። ምንም ዓይነት ልዩነት በመካከላቸው ቢኖርም፤ በዚህ ድርጅት አማካይነት ሰዎች በክርስቶስ አንድ ሆነዋል። የተልዕኮው አገልግሎት መሪ ኤርትራዊ ነበር።

ከአዲስ አበባ ውጭ፤ ደብረ ዘይትና አካባቢው የወንጌል ሥራ አድጓል። ቢሾፍቱ ሐይቅ አቅራቢያ አንድ ጎጆ ውስጥ የተወለደችው ቤተ ክርስቲያን፤ ወደ ታላቅ ጉባኤነት አድጋለች። ሦስቱ የአየር ኃይል አባላት በሚገባ የሚመራ የምሽት የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት በጎረቤቶቻቸው ቤቶች ውስጥ በማካሄድ ላይ ናቸው። ኤስ አይ ኤም፤ የዕዕዋት ባለሙያ የሆኑትን ሚስተር ብሩስ ቦንድ ከኒውዚላንድ እንዲመጡ አደረገ። ሰውዬው ቀደም ሲል እዚሁ የነበሩና ሻሸመኔ የሚገኘውን የሥጋ ደዌ ሆስፒታል እርሻን በሚገባ ያለሙ ናቸው። «በምግብ ለሥራ» ፕሮግራም በሐይቁ ዳር ደን እንዲለማ አድርገዋል። በሌላ በኩል ደግሞ መንግሥት ቀደም ሲል ብዙ የክልከላ ፖሊሲዎችን ያወጣ ቢሆንም፤ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ቢሾፍቱ፤ ኩሪፍቱ በተባለው ሐይቅ አካባቢ የወላጅ አልባዎች ማሳደጊያና የልማት ድርጅት እንድታቋቁም ፈቀደላት። ሁለቱም፤ ማለትም የባቦጋያና የኩሪፍቱው የሐይቅ ዳር አገልግሎቶች የማይናቅ ሕዝባዊ አገልግሎቶች አበርክተዋል። ከሁሉም በላይ በየጊዜው ለተለያዩ አገልግሎቶች ወደ ስፍራዎቹ የሄዱ ክርስቲያኖች መበረታታትን አግኝተውባቸዋል። ከዓመታት በኋላ አንድ ኢትዮጵያዊ የቤተ ክርስቲያን መሪ እንዲህ ብለዋል። «በአብዮቱ ወቅት ሚሲዮኑ የሰጠው ትልቅ አገልግሎት ቢሾፍቱ ነበር። ለሁሉም ብሔራዊ አብያተ ክርስቲያን እግዚአብሔር የላካቸውን ለመሰብሰብ፤ ለመንፈሳዊ ዕድገትና አሁን የሆነውን ለመሆን የጠቀመን ሰላማዊ ስፍራ ነው።»

በአገሪቱ ውስጥ፤ በሁሉም ቤተ እምነት የነበረው የአማኞች ብዙ እጥፍ መጨመር፤ ካሉት አገልጋዮች አቅም በላይ የሆነ

ከፍተኛ የመጋቢነት አገልግሎት ጠየቀ። ንጉሤ ወንጌላዊ ኬዳሞ እሚመሩት ጉባኤ ውስጥ የአገልግሎት ተሳትፎ ቢያደርግም፤ ለአገልግሎቱ የተሻለ ሥልጠና የሚያሻው ሆኖ ተሰማው። የቤተ ክርስቲያኑ ግቢ ሌሊትና ቀን በሚሠሩ ቡድኖች ተሞልቷል። ከከተማው መሐል፤ ሕዝብ በሚበዛበት ስፍራ ያለው የማምለኪያ ስፍራ የኳስ ሜዳ ግማሽ ያህል መጠን አለው። በሱቆች፤ በመጋዘኖችና በመኖሪያ ቤቶች የተከበበና መንገድ ዳር የተሠራ ነው። ግቢው መሐል ባለ አንድ ፎቅ ሕንፃ አለ። በምድር ቤቱ የቤተ ክርስቲያን ቢሮዎች፤ የትምህርት ክፍሎች እና የሰብሰባ አዳራሾች አሉበት። ግቢው ውስጥ በስተምዕራብ ያሉት መደዳ ቤቶች ደግሞ የአስተዳደር፤ የሥነ ጽሑፍና የትምህርት ክፍሎች ናቸው። ክፍሎቹ እንደ አንደኛ ደረጃ መማሪያነት ስለሚያገለግሉ፤ በየዕለቱ በተማሪዎች ይጨናነቃሉ። ጥቂት የመንቀሳቀሻ ስፍራ መጠነኛ የመኪና ማቆሚያ ሜዳው መሐል አለ። ለነገሩ ብዙ ኢትዮጵያውያን መኪና የላቸውም። መንግሥት ከኦርቶዶክስና ከሉተራውያን አብያተ ክርስቲያን በቀር ሌሎቹን ስለዘጋቸው የወንጌላዊ ኬዳሞ ጉባዔ የተዘጉ አብያተ ክርስቲያን ምእመናንንም ማካተት ነበረበት። የተለያዩ ሰብሰባዎች የቤተ ክርስቲያኒቱን መጠቀሚያዎች ቀንና ሌሊት በተራ ይገለገሉባቸው ነበር።

ምንም እንኳ ሚሲዮናውያን ድርጅቶች አስፈላጊ የሆኑ ሠራተኞች ኢትዮጵያ ውስጥ ቢኖሯቸውም፤ ሚሲዮናውያኑ ከአገር በቀል አብያተ ክርስቲያን መራቅ ነበረባቸው። ይህ የሆነበት ምክንያት፤ የሚሲዮናውያኑ መገኘት ክርስቲያኖችን «ከካፒታሊስቶች ጋር የሚተባበሩ» በሚል ወንጀል ያስከስሳቸው ስለ ነበር ነው። ለአንድ የውጭ አገር ሰው በአብያተ ክርስቲያኑ አገልግሎት መሳተፍ ብዙም የማይገኝ ዕድል ነበር። የአገር በቀሉ አብያተ ክርስቲያን አባላት ከሆኑት ክርስቲያኖች ብዙዎቹ የተለያዩ መከራዎች ይደርሱባቸው ነበር። በጦርነቱ ልጅ የሞተበት፤ ጴጌ በመሆኑ በትምህርት የመግፋት ዕድል

የተከለከለ ወጣት፤ በጦርነቱ አካሉ የጎደለ፤ በሥራው ላይ ማስፈራራት የደረሰበት ወይም ከሥራው የተባረረ። በሁሉም ስፍራ ሕይወት፤ በርሀብ፤ በበሽታ፤ በድህነት፤ በብቸኝነት ወይም በሞት ተዘበራርቋል። እነዚህ የጋራ መከራዎች፤ ከዚያ ቀደም ታይቶ በማይታወቅ ሁኔታ ሕዝቡን አስተባብሩት። ቤተ ክርስቲያን ውስጥ በአምልኮ ጊዜ የየጉባኤው ሰዎች በአንድ በተወሰነ ጊዜ፤ ተንበርክከው፤ ዝቅ ባለ ድምፅ ይጸልዩ ነበር። ዕድሉ ገጥሞት እንዲህ ባሉ ጉባዔዎች ውስጥ ተሳትፎ የነበረው አንድ የውጭ ሰው ስለ ጸሎቱ ሁኔታ ሲናገር፤ የእግዚአብሔር መንፈስ በስፍራው ያንኾብብ እንደነበር፤ የሰው የሞላ ፍቅርና የደስታ እንባ የእግዚአብሔርን በስፍራው መገኘት ያረጋግጥ እንደነበር ገልጿል።

ምንም እንኳን ሚስጥናውያን አብያተ ክርስቲያን ቢርቁም፤ በተቻላቸው ሁሉ በድብቅ መርዳታቸው አልቀረም። የሥነ ጽሑፍ ሥራ መንግሥት ያላገደውና ጥራትን የሚጠይቅ የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ነበር። የአብያተ ክርስቲያኑን የእርዳታና የልማት ሥራ ማገዙም ሌላው ተግባር ነው። እያደጉ ከመጡት የቤተ ክርስቲያን ጥያቄዎች መሐል ዋነኛው፤ የሥልጠና ጥያቄ ነበር፤ በተለይም የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን ብቃት የማሳደግ ሥልጠና ጥያቄ። ኢየሱስ ክርስቶስ ያሳደገው፤ ፕሮግራሞችን ሳይሆን ሰዎችን መሆኑን ተረድተዋል።

ንጉሤ የአገልግሎት ስጦታውን ለሕዝቡ ጥቅም በሚያውልበት ጊዜ ወንጌላዊ ኬዳሞ፤ አቶ ተክሌ፤ ዶክተር ሙላቱ እና ሌሎቹ መሪዎች ወጣቱ አገልጋይ ያለውን መልካም የአገልግሎት ምልክት አስተዋሉ። እንዲህ ያሉ ሰዎች በቀላሉ አይገኙም። አንድ ቀን ንጉሤ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ወደ ኬንያ ሄዶ ስኮት በተባለ ኮሌጅ ውስጥ እንዲማር የነፃ ትምህርት ዕድል የሰጠቸው መሆኑ ተነገረው! ይህ ዕድል ለበለጠ የቤተ ክርስቲያን መሪነት ያበቃዋል። ያ ደግሞ ወደ ፊት በጉጉት የሚጠብቀው ነገር ነው። በጸሎት እየተጋ፤ መንግሥት በቀላሉ የማይፈቅደውን

ከሀገር የመውጫ ሺዛ ለመጠየቅ ጉዳዩ ወደሚመለከተው መሥሪያ ቤት ሂደ። ጥያቄው የእሽታ መልስ አገኘለትና ተደሰተ።

ፋንታዬና ንጉሤ በተፈጠረው ዕድል ቢደሰቱም፤ ዕድሉ የጋብቻቸውን ጊዜ እንዲያራዝሙ ስለሚያስገድዳቸው፤ ጠንከር ማለት ነበረባቸው። በሌላ በኩል ግን የቋሚ ሥራ ተስፋ የወደፊት ዕቅዳቸውን ያጠነክረዋል።

ለአሥር ዓመት ተጠባብቀዋል። እንደገና ተለያዩ። ፋንታዬ ንጉሤ የተሣፈረበት አይሮፕላን ከዓይኗ እስኪሰወር ድረስ በመመልከት ሸኘችው። ያን ጊዜ ከኢትዮጵያ የመውጣት ዕድል የሚገጥማቸው ሁሉ የእፎይታ ስሜት የሚያድርባቸው መሆኑ የማይቀር ነው። የኬንያው ትምህርት ቤት ለንጉሤ አዲስ ዓለም አሳየው። ፋንታዬ ደግሞ ባለችበት ሆና በየዕለቱ መጽናናት መበርታት ነበረባት። ለሚቀጥሉት አሥራ አምስት ወራት ንጉሤ፤ የፋንታዬን ደብዳቤ ባነበበ ቁጥር ለስላሳ ድምጿን ያስታውሳል። አሁን በመካከላቸው ያለው አጥር፤ ወይም ሰንሰለታማ ተራራ ሳይሆን ብሔራዊ ድንበር ነው።

## ጋብቻ

ጀን፣ የኬንያ ቴምብር የተለጠፈበት የንጉሤ ደብዳቤ ሲደርሰው እግዚአብሔርን አመሰግነን። ፖስታውን ቀደደና፣ በችኮላ የተጻፈውን ደብዳቤ ያነብ ጀመር።

«ያስተሳሰረን ፍቅር፣ በዳዊትና በዮናታን መካከል የነበረው ዓይነት መሆኑ ፈጽሞ አይረሳኝም... የወደፊት ሕይወቴን ለማስተካከል ከባድ ፈተና ነበረብኝ። እግዚአብሔር፣ እንድሄድ ወይም እንድሆን ወደሚፈልግበት ቦታ እስኪመራኝ በፊቱና በስፍራዬ ላይ ሆኜ በመጠባበቅ ላይ ነበርኩ... ከእጮኛዬ ጋር ሳንጋባ ብዙ ጊዜ አለፈ፤ ቤት ለመከራየት አልቻልኩም፤ ሥራ የለኝም። ለጌታ ስል ሁሉን ተውኩት አጣሁም። ይህ ግን ታላቅ ትርፍ እንደሆነልኝ ነው የምቆጥረው። በምድር ላይ ምንም መልስ ስለአላገኝ ሁ፣ መልሱን ከላይ፣ ከኃያሉ እግዚአብሔር ዘንድ በታማኝነት በመጠባበቅ ላይ ነበርኩ። በመጨረሻ መልስ መጣ። ኢሳይያስ 27-30 ውስጥ የተጠቀሰው ዓይነት መልስ። አሁን ያለሁት፣ ኬንያ፣ ስኩት የሥነ-መለኮት ኮሌጅ ውስጥ ነው። ትምህርቴን የጀመርኩት ሚያዝያ 24 ቀን 1989 ዓ.ም. ነው። ትምህርት ቤቱ ከናይሮቢ 64 ኪሎ ሜትር እርቆ ይገኛል። እጮኛዬ የምትገኘው፣ ኢትዮጵያ ውስጥ ነው። ከተጫጨን አሥራ ሁለተኛ ዓመታችንን መያዛችን ነው። ጸልይልን» ይላል ደብዳቤው።

የሚቀጥለው ደብዳቤ ስለ ትምህርቱ ያደረበትን የጋለ ስሜትና የኮሌጁን ሁኔታ የሚገልጥ ነበር። «እንጀራና ዶሮ ወጥ አለማግኘት ብቻ ነው ችግሩ። ከሦስት ወር በኋላ፣ ለመጀመሪያ ጊዜ፣ ከሦስት ሳምንት በፊት ናይሮቢ ውስጥ ተመገብኩ። ፋንታዬ ስትመጣ እንደምታዘጋጅልኝ ተስፋ አደርጋለሁ» ይላል።

1981 አልፎ 1982 ዓ.ም ተተካ። ጆን፣ ያን የገጠመውን አስቸጋሪ ሁኔታ ገልጦ ለንጉሤ ደብዳቤ ጻፈለት። እርሱም በማበረታታት ቀጥሎ ያለውን የርኅራኄ ደብዳቤ ጻፈለት።

«እስር ቤት በነበርኩበት ጊዜ፣ ወደ ጌታ ክብር ለመለወጥ ጥቂት እስኪቀረኝ ድረስ በጣም ታምሜ ነበር። የቀረኝ የመጨረሻ ትንፋሽ መሰለኝና «ጌታ ሆይ፣ ምድራዊ ሕይወቴን ፈጽሜ ወደ አንተ የምመጣበት የመጨረሻ ጊዜ ነው እንዴ? መጥቼ ፊትህን ስለማየው አመሰግንሃለሁ!» አልኩ። እንዳሰብኩት አልሆነም፤ እስከ ዛሬ አለሁ። እንዳውም ወደፊት ለሚጠበቀኝ አገልግሎት በመዘጋጀት ላይ ነኝ። ብቁ አይደለንም፤ ብርታት የለንም በምንልበት ጊዜ ነው ጌታ በታላቅ ሁኔታ የሚጠቀምብን። ውድ ወንድሜ ሆይ፣ በርታ!»

ቀጥሎ በነበሩት ስድስት ወራት ውስጥ ንጉሤና ፋንታዬ እንዳይገናኙ የሚያግድ ሁኔታ ተፈጠረ። እርዳታ ያለመገኘቱ ጉዳይ አንዱ ሲሆን፣ ከአገር የመውጫ ቪዛ የማግኘቱ ችግር ሌላ መሰናክል ነበር። እንዲህ በማለት ነበር ንጉሤ የገለጠው።

«ፋንታዬ ከአገር ለመውጣት አሁንም የእግዚአብሔርን ጊዜ በመጠበቅ ላይ ናት። የመውጫ ፈቃድ ከከለከሏት ድርጅቶች አንዱ የጤና ጥበቃ ሚኒስቴር ነው። በአሁኑ ጊዜ ግን፣ ኢትዮጵያ ውስጥ ብዙ ለውጥ በመካሄድ ላይ ስለሆነ፣ በመጋቢት ወር ወደ እኔ ለመምጣት ተስፋ በማድረግ ላይ ናት። እባክህ ስለ ጉዳዩ ከእኛ ጋር መጸለይህን ቀጥል. . . እግዚአብሔር ለአገልግሎቱ ጠርቶናል። እርሷም በእምነት አስቀድማ ዕቃዎቿን ወዲህ በመላክ ላይ ናት. . . ጣፋጭ ስለሆነው የአማርኛ ሰላምታህ አመሰግንሃለሁ። ለፊሊስም አማርኛ እንደምታስተምራት ተስፋ አደርጋለሁ። የእግዚአብሔር ፈቃድ ሆኖ ስንገናኝ፣

ፋንታዬና ፊሊስ በአማርኛ ሰላምታ ይለዋወጣሉ። አንድ ቀን እናንተ ወደ ኢትዮጵያ ትመጡ፤ ወይም እኛ ወደ ካናዳ እንመጣና እንገናኝ ይሆናል። በምንገናኝበት ጊዜ ጥሩ እንጀራ በወጥ እናዘጋጅላችኋለን!»

ሚያዝያ 1982 ዓ.ም አለፈ። ንጉሤ በጸሎት እየተጋ የሁለተኛ ዓመት ትምህርቱን ጀመረ። እንዲህ እንዲህ እያለ ያሰቡት ከመሳካቱ በፊት ወራት አለፉ።

ፋንታዬ፣ ጸሎቷና ጥያቄዋ መልስ አግኝቶ ወደ ኬንያ ለመጓዝ ተነሣች። ቦሌ አይሮፕላን ማረፊያ ድረስ ሊሸኙዋት ከመጡ ዘመዶቿ ጋር ለመጨረሻ ጊዜ ስትሰነባበት፣ የተለያዩ ስሜቶች በውስጧ አለፉ። ብቻዋን እየተራመደች «ናይሮቢ» በሚለው በር ገባች።

ፋንታዬ ከንጉሤ ጋር ለመተጫጨት ማቀዷን ዘመዶችዋ ባወቁ ጊዜ «እንዲህ ያለ ጥሩ ሥራሽን እንዴት ትተያለሽ? እንዴትስ እንዲህ ያለ ሰውዬ ለትዳር ጓደኝነት ትመርጫለሽ?» ብለዋት ነበር። ንጉሤ ግን የኢትዮጵያን ባህል በማክበር ምንም እንኳን የፋንታዬን ዘመዶች ቅር የሚያሰኛቸው ቢሆንም እሺታቸውን በወንድሙ አማካይነት ሦስት ሽማግሌዎችን ላከ። የፋንታዬ ወላጆች ምንም እንኳን በመርጫዋ የተበሳጩ መሆናቸውን ቢገልጡላትም፣ እርሷ ትወዳቸዋለች። አሁን ወደ ማታውቀው አገርና ተስፋ ልትበር ነው። ባልታወቀው ተስፋ ግን ንጉሤ አለ። ለዚያ ዕድል ጸልያለች፤ ለረጅም ጊዜም ጠብቃለች። አሁን ጊዜው ደረሰ።

በበረራው ጊዜ ሁሉ ትጸልይና ለሚጠብቃት ነገር መንፈሷን ታዘጋጅ ነበር። ሙሽራዋ ናይሮቢ ውስጥ ይጠብቃታል። ወቅቱ፣ ንጉሤ የሚማርበት ኮሌጅ ለገና በዓል የተዘጋበት ጊዜ ነበር። በመሆኑም እጮኛውን ናይሮቢ ውስጥ ለአጭር ጊዜ የምትቆይበትንና ለሠርጋቸው የምትዘጋጅበትን ስፍራ ማቻኮስ

በሚባል ቦታ ለማዘጋጀት ጊዜ አግኝቷል። ይህን እያደረገ ነበር ሊቀበላት የተዘጋጀው።

ምንም እንኳን ቤተሰቦቻቸው በዙሪያቸው ባይኖሩም፤ ንጉሤና ፋንታዬ ለሠርጋቸው አጃቢዎችን አላጡም። ኬንያ ውስጥ ያሉት ኢትዮጵያውያን እዚያ በሚገኘው ዓለም አቀፍ የስብሰባ አዳራሽ ውስጥ በሚደረገው የኢትዮጵያውያን ኅብረት ቤተ ክርስቲያን ስብሰባ አማካይነት ይተዋወቃሉ። ለንጉሤ ሠርግ ከዚያ የሰፋ አዳራሽ አስፈልጓቸዋል። ፓስተር ብርሃኑ፤ ሠርጉ ናይሮቢ በሚገኘው የመጥምቃውያን ቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንዲከናወን አዘጋጁ። የሠርጉን ፕሮግራምና ዝግጅቱን በማስተባበር የፓስተር ብርሃኑ ደረሰ ባለቤት ወ/ሮ ፈትለወርቅ ከፍተኛ ሚና ተጫውተዋል። ክርስቲያናዊ ስብሰባዎች በሚደረጉበት ጊዜ ሁሉ ንጉሤ ፓስተር ብርሃኑን ይረዳቸው ነበር። በሰዎች ዘንድም የታወቀና የተወደደ ሆኗል። በንግድና በተለያዩ ሙያዎች የተሠማሩ ሰዎች፤ ተማሪዎችና ስደተኞች የንጉሤንና የፋንታዬን ደስታ ለመካፈል ፈለጉ። ስጦታዎችን፤ የፎቶ ግራፍ ፊልሞችን፤ ለመስተንግዶ የሚሆን ምግብ፤ የመንሸራሽሪያ መኪናዎች፤ በአጠቃላይ ለዕለቱ መዝናኛነት የሚያስፈልጉ ነገሮችን ሁሉ አመጡ። «እንዲህ ያለ ደማቅ ሠርግ አይተን አናውቅም» አሉ በበዓሉ ፍጻሜ።

የክርስቲያኖች ጋብቻ ዝግጅት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ሲሆን፤ ታሪክ ወደሚያመራበት የፍጻሜ ጋብቻ ያመለክታል። የዚያ ሠርግ ብልጭታ፤ ራእይ መጽሐፍ ውስጥ «የበጉ ሠርግ ግብዣ» ተብሏል። የእግዚአብሔር ልጅ፤ በደሙ የገዛትንና ለዚህ አዲስ ሕይወት መግቢያነት ሲያዘጋጁት የነበረችውን ሙሽራውን ይቀበላታል። በምድር ያሉ ሰዎች ሁሉ በፍጻሜው ሠርግ ላይ እንዲገኙ ተጋብዘዋል። ሠርጉ በጊዜና በስፍራ የነበሩትንና የእግዚአብሔርን ልጅ የወደዱትን ሁሉ ያካትታል።

በንጉሤ ሠርግ ላይ እንዲገኙ የታደሙ ሁሉ ናይሮቢ እሚገኘው ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተሰብስበዋል። የተለያዩ መልክና ቀለም ያላቸው ሰዎች ነበሩ በጉጉት በተጠበቀው ግብዣ ላይ የተገኙት። አንዳንዶቹ አይተዋወቁም። አብዛኛዎቹ የመጡት ንጉሤን ስለሚያውቁት ነው። ፋንታዬ ከንጉሤና ከፓስተር ብርሃኑ፣ እንዲሁም ከሣህለ ሌላ የምታውቀው ሰው አልነበረም። ሣህለ እንደ አጋጣሚ ሆኖ አንድ ስብሰባ ለመካፈል ወደ ናይሮቢ ተልኮ በትክክለኛው ሰዓት ለመገኘት በቃ።

አዲሶቹ ሙሽሮች ጎጆ በወጡ ጊዜ፣ ለእግዚአብሔር እጅግ ብዙ ምስጋና ቀረበ። ጎዳር 23 ቀን 1992 ዓ.ም. ንጉሤ እንደ አባወራ ለጆን ደብዳቤ ጻፈለት። ስለ ሠርጉ ጥቂት ነገር ከገለጠለት በኋላ በጻፈለት ነገር ውስጥ ሁሉ የፋንታዬ አብራው መገኘት ነበር የተንጸባረቀው።

«ፋንታዬ ምግብ ስታዘጋጅ ትቆይና ለጥቂት ጊዜ አረፍ ትላለች። የእኔና የአንተ ቤተሰቦች ሲገናኙ እንዴት ያለ አስደሳች ጊዜ ይሆናል! . . ስለ ላካችሁልን ቆንጆ ካርድና ገንዘብ እናመሰግናችኋለን። እግዚአብሔር ታማኝ ነው። በመተጫጨት ለብዙ ጊዜ ከቆየን በኋላ፣ በራሱ ጊዜ ሁሉን አከናወነልን። ጣፋጭ ሕይወት፣ ደስተኛ ትዳርና እረፍትን ሰጠን። በታማኝነት ስለጸለያችሁልን እናመሰግናችኋለን። እግዚአብሔር እንዲህ ያለውን ታላቅ ነገር ስለ አደረገልን አብሮ ደስ ይበለን።»

ንጉሤ በኮሌጅ ትምህርቱ ሁለተኛ ዓመት አጋማሽ ላይ ነበር። ቀኖቹ የደስታ ናቸው። ከትምህርት በኋላ፣ ንጉሤና ፋንታዬ አንዳንዴ የምሽቱን ቀዝቃዛ አየር እየተነፈሱ ይንሸራሸራሉ። እቤት ሲሆኑ ደግሞ ንጉሤ ጌታሩን እየተጫወተ ፋንታዬን ጎኑ አድርጎ ይዘምራል። በደረጃ ከበደ የተዘመረውን ኤልሻዳይ የሚለውን መዝሙር ይወደዋል። በሚዘምርበት ጊዜ፣

ያሳለፈውን ሕይወት ያስታውሳል። ከአሥር ዓመት በፊት ማርክሲስቶች በጊታሩ እየታጀበ ለአብዮቱ እንዲዘምር አስገድደውት ስለነበር ችግር ገጥሞታል። አሁን በሰላም ተቀምጦ ለአምላኩና ለሚስቱ ይዘምራል። «ከፋዎቹ ቀናት አልፈዋል። አትፍሪ፤ የበረከት ጊዜ ከፊታችን አለ» ይላታል ፋንታዬን።

ከወላይታ የሄዱ ሦስት ሰዎች ናይሮቢ በሚገኘው ዴይ ስታር ኮሌጅ ውስጥ ይማሩ ስለነበር፤ ንጉሤና ፋንታዬ ቤታቸው ድረስ እየሄዱ ይጎበኟቸዋል። ከሰዎቹ አንዱ ሻይ ሊያፈላላቸው ሲነሣ፤ ፋንታዬ «የኢትዮጵያ ወንዶች ሻይ አያፈሉም» እያለች ትቀልድበታለች። እርሱ ደግሞ «ለሻይ የሚሆኑ ቁሳቁሶች የት እንዳሉ አታውቁም» ይላታል። «በሚገባ አውቃለሁ» ትልና ወደ ወጥ ቤቱ ትገባለች። ለየት ያለ ዕለት ደግሞ የቀይ ወጥ ጣፋጭ መዓዛ ከወደ ወጥ ቤቱ ያውዳል።

ከሦስቱ ሰዎች አንዱ በኋላ ሲናገር እንዲህ ይላል። «ከእነርሱ ጋር ስንሆን በጣም ደስ ይለን ነበር። የሁለቱ መፋቀር በቃላት ሊገለጥ በማይቻል ሁኔታ ድንቅ ነበር። ንጉሤን ለማግባት ያለ ወላጆቿ ፈቃድና ሥራዋን ትታ ነው የሄደችው። ወንድሞቿ፤ ቅርፁ የተበላሽ ሰው እንድታገባ አልፈለጉም፤ ካገባችው በኋላም ሊለያዩዋቸው ሞክረዋል። ሥራዋን መተዋ ብዙ ነገር ቢያሳጣትም፤ ጤና ጥበቃ ሚኒስቴር ውስጥ ከነበራት ሥራ ይልቅ የንጉሤ ሚስት መሆኑን መረጠች።

በዚያው ሰሞን ንጉሤ ወሊሶ በነበረ ጊዜ መጽሐፍ ቅዱስ የሸለመችው ጀርመናዊት ነርስ ሙሽሮቹን ጎበኘቻቸው። ነርሷ ንጉሤ የጻፈላትን ደብዳቤዎች፤ በተለይም «ወደ ክብር የሚያመራውን የመስቀል ጉዞ» መርጫለሁ የሚለው ቃል ያለበትን እንደ ክቡር ዕቃ አስቀምጣለች። እርሷም ካገባች በኋላ ናይሮቢ ያሉትን ንጉሤንና ሙሽሪት ሚስቱን ለመጎብኘት

ወለነች። ንጉሤ፣ የመከራ ጊዜው በተሻለ አገልግሎት ስለ ተተካለትና በደስተኛ የጋብቻ ሕይወት ስለ ተባረከ ደስ ብሏታል።

በግንቦት ወር 1983 ዓ.ም. ልክ ንጉሤ የሦስተኛ ዓመት ትምህርቱን በመጀመር ላይ እንዳለ፣ ለጆን የጻፈለት ደብዳቤ አስደሳች ዜና ገለጠ። «ፋንታዬ ለጥቂት ጊዜ ጤነኛ አልነበረችም። ሁኔታው አሳስቦኝ ነበር። አሁን ግን እግዚአብሔር ይመስገን ተሸሏታል። አርግዛለች፤ ልጅ በመጠባበቅ ላይ ነን!» ይላል ዜናው።

ፋንታዬና ንጉሤ የመጀመሪያ ልጃቸውን መወለድ በጉጉት ሲጠባበቁ፣ አገር ቤት ያሉ ሰዎችም እንዲሁ ይጠብቁ ነበር። ኢትዮጵያም እየፈካ በሚሄደው ጎሕ ሥር በማያስተማምን ሁኔታ ትገኛለች።

# ሽምቆው ጠበቀ

የኢትዮጵያን ዜና በቅርብ የሚከታተሉት ንጉሤና ፋንታዬ፣ የፕሬዚዳንት መንግሥቱ አገዛዝ ማክተሚያው በመቃረብ ላይ መሆኑን በመገንዘብ ላይ ነበሩ። ጊዜው 1991 ዓ.ም. ነበር። የኮሚኒስቱ ጎራ ሥርዓትና አገዛዝ መናድ ጀምሯል። መጀመሪያ የፖለቲካ አንድነት ንቅናቄ ጀመረ፤ የበርሊን ግንብ መደርመስ ለጠቀ፤ የቼኮዝላቫኪያው ዐመፅ፤ ቻይና ውስጥ በሰላማዊ ሰልፈኞች ላይ የተወሰደው የኃይል እርምጃ እና የሩማንያው አብዮት በተከታታይ ይከናወኑ ጀመር። ሁሉም የጸሎት ውጤት ናቸው። የሌኒን ሐውልት በክብር ከነበረበት በሄሊኮፕተር ተነሥቶ ሲወረወር የዓለም ሕዝብ ቡቴሌቪዥን እየተመለከተ ይደነቅ ነበር።

በእነዚህ ዓመታት ኢትዮጵያ የምታገኘው ወታደራዊ እርዳታ ከምንጩ ይደርቅ ጀመር። ከ1977-1989 ዓ.ም. ለኢትዮጵያ ወታደራዊ ኃይል ግንባታ አሥራ አንድ ቢሊዮን ዶላር የሰጠው የሶቪየት ኅብረት መሪ፤ ሚስተር ጎርባቾቭ፤ ወታደራዊ ውሉ በ1991 ዓ.ም ሲያበቃ፤ እንደገና የማይታደስ መሆኑን ለፕሬዚዳንት መንግሥቱ ገለጡላቸው። ከባም ከኢትዮጵያ ጋር ለአሥራ ሁለት ዓመታት የተፈራረመችውን ወታደራዊ ትብብር ሰረዘች።

እስራኤል ብቻ ናት ከኢትዮጵያ ጋር የምታደርገውን ግንኙነት ከመቀነስ ይልቅ የጨመረችው። በሁለቱም ሀገሮች መካከል የነበረው የዲፕሎማቲክ ግንኙነት ቢቋረጥም፤ እስራኤል በድብቅ ለኢትዮጵያ የተለያዩ ወታደራዊ እርዳታዎች ታደርግላት ነበር። ይህ የሆነው፤ እስራኤላውያን የቀይ ባሕር መተላለፊያ ለማግኘትና፤ ቤተ እስራኤላውያንን ለማጓጓዝ ከነበራቸው ተስፋ ነው። እስራኤል ይህን በማድረግ፤ ዓላማዋን ለማሳካት በንቃት ትጠባበቅ ጀመር።

የኢትዮጵያ አንድነት መፈራረስ ይፋጠን ጀመር። በጦርነቱ ላቢያ የተፈጠረው ከፍተኛ ማኅበራዊ ቀውስ፣ ሞት፣ ድርቅ እና መፈናቀል፣ ሕዝቡ ከሁኔታዎቹ ለመላቀቅ የነበረውን ውሳኔ አጠናክሩት። የኤርትራ ነፃ አውጪዎች የመገንጠል ጥያቄያቸውን በማይበገር መልኩ ገፋበት። የትግራይ ነፃ አውጪ ቡድንም እንዲሁ ለፕሬዚዳንት መንግሥቱ አስቸጋሪ በመሆን ተጠናክረ። በ1989 ዓ.ም. (እ.አ.አ) ሌሎች፣ ተቃዋሚ ቡድኖችና ግንባሮችም ኃይላቸውን ከትግራይ ነፃ አውጪ ግንባር ጋር በማድረግ አጠናክሩ። ኅብረታቸውንም የኢትዮጵያ ሕዝቦች አብዮታዊ ዲሞክራሲያዊ ግንባር ወይም «ኢሕአዲግ» ብለው ሰየሙ። በ1990 ዓ.ም. አብዛኛውን ትግራይ ተቆጣጠረ። በ1991 ዓ.ም. ግንባሩ ከሌሎች ተባባሪዎቹ ጋር በመሆን በመጀመሪያው ሰፊ ዘመቻ የኢትዮጵያ መንግሥትን ጦር ድል አድርጎ ሀገሪቱን ይቆጣጠር ጀመር።

ግንቦት 20 ቀን (እ.አ.አ) የነፃ አውጪ ግንባሮቹ ጦር ሰሜን ሸዋንና አምቦን ተቆጣጥሮ ወደ አዲስ አበባ በመገስገስ ላይ መሆኑን ኬንያና በመላው ዓለም የነበሩት ኢትዮጵያውያን በሰሙ ጊዜ ደነገጡ። በተቃዋሚዎቹ ጦርና አዲስ አበባ ውስጥ ባለው የፕሬዚዳንት መንግሥቱ ቤተ መንግሥት መካከል የነበረው፣ ቅስመ የተሰበረና በመሸሸ ላይ የነበረው ሠራዊት ነበር። ይህን የተገነዘቡትና የፖለቲካው ማነቆ የጠበቀባቸው ፕሬዚዳንት መንግሥቱ ግንቦት 21 ቀን በአይሮፕላን ሸሹ።

ግንቦት 23 ቀን አዲስ አበባ ውስጥ የነበረው የሌኒን ሐውልት ተነሣ፣ መዶሻና ማጭድ ያለበት ቀይ ባንዲራ አብዮት አደባባይ ላይ መውለብለቡ ቀረ። የመንግሥት ቢሮዎች ውስጥ የነበሩት የፕሬዚዳንት መንግሥቱ ምስሎችም ተሠወሩ። በዚህ ታላቅ ነውጥ ወቅት ነው የኢትዮጵያ ሠራዊት የተበታተነው። ከሠራዊቱ መኩንኖች ብዙዎች ወደ ሱዳን፣ ጂቡቲ ወይም ኬንያ ሸሹ። የባሕር ኃይሉ አባላትም ቀይ ባሕርን እያቋረጡ ተበታተኑ።

በሳምንቱ መጨረሻ፣ የተቃዋሚ ኃይሎች ሠራዊት፣ ደብረ ዘይት የሚገኘውን የአየር ኃይል ሠፈር ከያዘ በኋላ አዲስ አበባን ተቆጣጠረ። የኢሕአዴግ ወታደሮች ብዙ የአየር ኃይል መኩንኖችን በቁጥጥራቸው ሥር አደረጉ። ይህን የተመለከቱ አንዳንድ የደብረ ዘይት ክርስቲያኖች ለእስረኞቹ ምግብ ያቀርቡላቸው ጀመር። አንዳንድ መኩንኖች ሞት የሚፈረድባቸው መስሏቸው ነበር። በዚህ ሁኔታ ላይ እያሉ ነው አንዳንዶች በተለየ አኳኋን በክርስቶስ ኢየሱስ አምነው የዘላለም ሕይወት ወራሽ ለመሆን የወሰኑት። ይህን የእምነት ጥያቄ የሚያቀርቡላቸው፣ አብረዋቸው ያሉት ሦስት የአየር ኃይል አባላት፣ ማለት ግርማ፣ ሰሎሞንና ተሾመ ነበሩ። ከጥቂት ቀናት በኋላ አሳሪዎቻቸው ዝቅተኛ መኩንኖችን መርጠው ፈቷቸው። የከፍተኛ መኩንኖች እጣ ግን የማይታወቅ ሆነ። ብዙዎቹ ሕይወታቸውን ለክርስቶስ ያስረከቡት በእነዚያ ቀናት ነበር። ግርማ፣ ሰሎሞንና ተሾመ በራሳቸው ምርጫ፣ ካልተፈቱት ጋር ለመቆየትና በመንፈሳዊ ሕይወት ሊያጠነክሯቸው፣ እንዲሁም በችግራቸው ሊረዷቸው ወሰኑ።

ንጉሤና ፋንታዬ፣ ኬንያ ውስጥ ሆነው የቢቢሲ ሬድዮ ጣቢያ የሚያስተላልፈውን እያንዳንዱን ቃል ያዳምጡ ነበር። አዲስ አበባ ተያዘች? አልተያዘችም። እያሉ ሕዝብ እስራኤልን እየመራ በኢያሪኮ ግንብ ዙሪያ በዞረ ጊዜ የተፈጸመውን የመሰለና ያልተጠበቀ ታሪክ በመከናወን ላይ ነው። የኢትዮጵያ ወታደሮች አዲስ አበባ የሚገኘውን ዓለም አቀፍ አይሮፕላን ማረፊያ በከፍተኛ ጥንቃቄ በመጠባበቅ ላይ ሲሆኑ፣ የዐማፅያን ኃይሎች ደግሞ አሥራ ስምንት ኪሎ ሜትር ያህል ቀርበው ከተማዬቱን ከብበዋታል። አዲስ አበባ ባለቤት የሌላት ሆና ነበር። ሰዎች በጸሎት ይተጉ ነበር። በከተማዬቱ ሰማይ ላይ በየሰዓቱ የአይሮፕላን ድምፅ ይሰማል። ለምን?

በግንቦት 24 አርብ እና 26 እሑድ (እ.አ.አ) በነበሩት ያልተለመዱ ቀናት፣ «ሰሎሞን» የሚል ምሥጢራዊ መጠሪያ

የተሰጠው እንቅስቃሴ በመካሄድ ላይ ነበር። ክንውኑ ሌላ የፈላሻዎች አስገራሚ ታሪክ ነው።

የእስራኤል መንግሥት ቀሪዎቹን ቤተ እስራኤሎች ወደ አገሩ ለማጓጓዝ በማቀድ፣ ፈቃድ ለማግኘት ስትል በለውጡ ልዩ ልዩ ወታደራዊ እርዳታዎችን በማድረግ ላይ ነበረች። በ1984 ዓ.ም. በሱዳን በኩል ዘመቻ ሙሴ የተባለው ጉዞ በተከናወነ ጊዜ ኢትዮጵያ ውስጥ የቀሩ ፈላሻዎች ነበሩ። በ1991 ዓ.ም. (እ.አ.አ) የእስራኤል መንግሥት አዲስ አበባ ውስጥ ተሰብስበው የነበሩትን ጥቁር አይሁዳውያን የማጓጓዝ ፈቃድ ለማግኘት ለፕሬዚዳንት መንግሥቱ 35 ሚሊዮን ዶላር ከፍሏል።

ከአርባ ጊዜው የአይሮፕላኖች ምልልስ የመጨረሻው እስራኤል ውስጥ እንደ አረፈ ዜናው ይፋ ሆነ። ጄሩሳሌም ፖስታ የተባለው የእስራኤል ጋዜጣ «ኢትዮጵያውያን አይሁዶች ከአደጋ አመለጡ! ሀያ አራት ሰዓት በፈጀው የአይሮፕላን በረራ 14,400ዎቹ ተጓጓዙ» በማለት ገለጠ። ንጉሤ ኬንያ፣ የኮልማን ቤተሰቦችን ካናዳ ውስጥ ሆነው ዜናውን አነበቡት። በመላው ዓለም የተበተኑት ኢትዮጵያውያን በዜናው እጅግ ተደነቁ።

ዘመቻ ሙሴ ያለምንም ሽብር ተከናወነ። የኢትዮጵያ ወታደሮችና የተቃዋሚዎች ጦር፣ በአጠቃላይ ዕቅድ ይመሩ ይመስል ታሪካዊው ክንውን እስኪያበቃ ድረስ፣ ለሦስት ቀን በያሉበት ረጉ። በማጓጓዙ ጊዜ የነበረው የአይሮፕላን አጫጫን በዓለም የመጀመሪያው ነው። ምንም ወንበር ያልነበረው ጃሞቦ ጄት አንድ ሺህ ሰዎችን እንደ ዕቃ አጭቆ ያጓጉዝ ነበር። እያንዳንዳቸው አምስት የእጅ ቦርሳዎች መያዝ የለመዱ ወፋፍራም ሩሲያውያንና እስራኤላውያንን በዚህ ሁኔታ ለማጓጓዝ አይችልም ነበር። ኢትዮጵያኑ ቀጫጭን ናቸው» አለ አንድ የአውቶቡስ ሹፌር ለጋዜጣ ቃለ መጠይቅ ሲመልስ።

ቤተ እስራኤላውያን የማጓጓዙ ክንውን እንደ አበቃ፣ ኢሕአዴግ ሀገሪቱን ሙሉ በሙሉ ለመያዝ የሚያደርገውን ውጊያ አከረረው። በዚህ ወቅት ሣህለና አበራሽ አዲስ አበባ ውስጥ፣

ከከተማው በስተ ምዕራብ ዳርቻ በመኖር ላይ ናቸው። እዚያው በአካባቢያቸው የሚርመሰመሱ ታንኮችን ይመለከታሉ። በቅርቡ የሠሩት ቤታቸው በታንኮቹ ይደረመስብናል በማለት ፈርተው ነበር። በእነዚያ የጭንቅ ሰዓቶች ሊፈጠር የሚችለውን ነገር በመጠበቅ ይጸልዩ ነበር። ሲነጋጋ የኢትዮጵያ ወታደሮች ቤተ መንግሥቱ አቅራቢያ ሽቅብ የሚትጎለጎለውን ጭስ በሩቁ እየተመለከቱ፤ ጦር ሠፈራቸው አካባቢ በግዴለሽነት ሂማቸውን ሲላጩና ፀጉራቸውን ሲያበጥሩ ሣህለ ይመለከታቸው ነበር። በዚያን ዕለት ከቀትር በኋላ አንዳንድ የመንግሥት ወታደሮች የተለያዩ ቁሳቁሶችን በመሸጥ ተግባር ላይ ተሠማርተው ነበር። በአንጻሩ ደግሞ ያልተበጠረ ረጃጅም ፀጉር ያላቸው የኢሕአዴግ ወታደሮች ቆራጥነት ፊታቸው ላይ እየተነበበ ወደ ከተማው ይገቡ ነበር።

ከዚያ በኋላ በየቦታው ተኩስ ይሰማ ጀመር። ሣህለና አበራሽ ልጆቻቸውን ሰብስበው አልጋ ሥር ተሸሸጉ። የደርግ ታንኮች በሚተኩሱት ጥይት ሰማዩ በሚታረስበት ጊዜ በተፈጠረው ሽብር የዓለም ፍጻሜ የደረሰ መሰለ። የሣህለ ቤተሰብ ሁልጊዜ የሚጸልይና የሚዘምር ቤተሰብ ነበር። ያ ቤተሰብ ከዚያ ቀደም እንዲያ ባለ ሁኔታ ውስጥ ሆኖ አልጸለየም። ሦስት ሰዓት በቆየው ሽብርና ትርምስ ጊዜ ልባቸው በመዝሙር ተረጋጋ። ከዚያ ቀደም ባልገጠማቸው ሁኔታ ውስጥ ሆነው «እግዚአብሔር እረኛዬ ነው የሚለውን» መዝሙረ ዳዊት ምዕራፍ 23ን አነበቡ።

በዚህ ወቅት ነው ሚስተር ብሩስ አደምስ የሚሰዩኑን መሪነት ከሚስተር አሌክስ ፌሎስ የተረከቡት። ርክክቡ ይሆናል ተብሎ ከተጠበቀው እጅግ በፍጥነት ተከናወነ። ግንቦት 28 ቀን (እ.አ.አ) ከተማዬቱን ለመያዝ የተደረገው ውጊያ የገጠመው መከላከል ጥቂት ነበር። ከነጋቱ አሥራ አንድ ሰዓት ላይ የኢሕአዴግ ታንኮች የቸርችል ጎዳናን አቀበት እያቋረጡ፤ የደርግ ደጋፊዎች የመጨረሻ ስፍራ ወደ ሆነው አሮጌ ቤተ መንግሥት ገሠገሡ። የውጭ ተወላጅ ሚሲዮናውያን በዋናው መሥሪያ ቤታቸው ምቹ

ስፍራ ላይ ቆመው፤ ፕሬዚዳንቱ ከሚኖሩበት ቤተ መንግሥት አቅጣጫ ጭስ ሲወጣ፤ የመድፍ ጥይት ሲፈነዳና ጥይት እንደ ፍም ሽቅብ ሲረጭ ይመለከቱ ነበር። ሚስተር አደምስ ያን ያልተለመደ ትርዒት እንዲህ በማለት ነበር የገለጡት፤ «የዋናው መሥሪያ ቤት አባላት በሙሉ በአንድ ሬድዮ ዙሪያ ተሰብስበን የቢቢሲ ጋዜጠኛ ሂልተን ሆቴል ውስጥ ሆኖ የሚያስተላልፈውን ዘገባ ስናዳምጥ የጠመንጃ ተኩስ ይሰማን ነበር።»

በሰሜን ኢትዮጵያ ደግሞ የኤርትራ ነፃ አውጪ ድርጅት፤ ደቀመሐሪን፤ ኮረምን፤ አሥመራንና የአሰብ ወደብን ይዟል። አዲስ አበባን ኢሕአዴግ እንደተቆጣጠራት ነው የኤርትራ ነፃ አውጪ ድርጅት ኤርትራ እራሷን በራሷ የምትመራ አገር መሆኗን ያወጀው። ከኢትዮጵያ የመለየቱን ወይም የመቆየቱን ውሳኔ የሚያጸድቀው ድምፀ ሕዝብ ወደፊት የሚሰጥ መሆኑንም ገለጸ። ኤርትራ ከኢትዮጵያ ጋር አንድ የመሆኗ ነገር በማብቃት ላይ ነበር።

የማርክሳዊው መንግሥት ድል መሆን ዜና በዓለም ዙሪያ በተሠራጨ ጊዜ የተለያዩ አስተያየቶች ነበሩ የተሠነዘሩት። አንዳንዶቹ የኢትዮጵያ ሕዝብ ሥቃይ በማብቃቱ እግዚአብሔርን ሲያመሰግኑ፤ ሌሎቹ ደግሞ፤ ምኞታቸው ሕልም ብቻ ሆኖ በመቅረቱ እጅግ አዘነ። ከደርግ ባለሥልጣናት አንዱ የነበሩትና በደቡብ ኢትዮጵያ አንዳንድ አካባቢዎች የጭካኔ ድርጊት የፈጸሙት ሻለቃ ዓሊ ሙሳ ራሳቸውን ገደሉ።

የማንነትና የተግባር መመርመሪያው ሰዓት በደረሰ ጊዜ፤ በማርክሳዊው አገዛዝ ዘመን ሕዝብ የበደሉ ባለሥልጣናት ችግር ገጠማቸው። «እንደ የሴፍ» ከበደል የነጻና የትክክለኛ አስተዳዳሪዎች ምሳሌ የሆነ አንድ ሰው ከሀዲያ ተገኘ። ሰውዬው በአስፈሪው ጊዜ ስለ ገጠመው ሁኔታ ሲገልጥ እንዲህ ብሏል። «የትግራይ ነፃ አውጪ ድርጅት በ1991 ዓ.ም. (እ.አ.አ) የመንግሥቱን አገዛዝ ድል ባደረገ ጊዜ። ከክፉ ድርጊታቸው ምክንያት ሕዝቡ ይበቀላናል ብለው በመፍራት አስተዳዳሪዎች

ሸሸ። እኔ በነበርኩበት ጸናሁ። አንዳንድ ወዳጆቼ «ሕይወትህን ለማዳን ቤተሰብህን ይዘህ ለምን አትሸሽም?» አሉኝ። ለዚህ ሥራ የጠራኝ ጌታ ስለሆነ፤ ከማንኛውም ነገር ይጠብቀኛል ብዬ መለስኩላቸው። የአዲሱ መንግሥት ሰዎች ስለ እኔ ለማጣራት ወደ አካባቢው በመጡ ጊዜ፤ ምን ዓይነት አስተዳዳሪ እንደነበርኩ ሕዝቡን ጠየቁት። የእኔን ክፋት የገለጠ አንድም ሰው አልነበረም።

ከማርክሲስቱ አስተዳደር ጋር ተያይዘው ለነበሩ ሰዎች ጸሎት አፍቃሪ የሆነው እግዚአብሔር መልስ እንዲህ ነበር። በእስር የቆየ አንድ ቡልጋሪያዊ ክርስቲያን እንዲህ በማለት ተናግሯል። «ቢሾፍበትም፤ ቢለደድ እና ድብቅ ቦታ ቢታሰርም ማርክሳዊ ሥርዓት ውስጥ ያለ ክርስቲያን አዲስ ሰው ይባላል። ኮሙኒዝም አዲስ ሰው ለመፍጠር የነበረው ተስፋ ግን ከንቱ ሆኖ ቀርቷል። አዲስ ሰው፤ ክርስቶስ በመንፈሱ እውስጡ አድሮ የሚለወጠው ክርስቲያን ብቻ ነው።»

የክርስቲያኑ ኅብረተሰብ አባላት በማንኛውም ሁኔታ ውስጥ በጽናት ቆመዋል። ከዳዊት ጋር ምዕራፍ 65(66) እንዲህ ይላል።

«አሕዛብ ሆይ፤ አምላካችንን ባርኩ። የምስጋናውንም ድምፅ አሰሙ። ነፍሴን በሕይወት ያኖራታል፤ እግሮቼንም ለመናወጥ አልሰጠም። አቤቱ ፈትነኸናልና፤ ብርንም እንደሚያነጥሩት አንጥረኸናልና። ወደ ወጥመድ አገባኸን፤ በጀርባችንም መከራን አኖርህ። በራሳችን ላይ ሰውን አስረገጥኸን፤ በእሳትና በውኃ መካከል አለፍን፤ ወደ ዕረፍትም አወጣኸን። . . . እግዚአብሔርን የምትፈሩት ሁሉ ኑ ስሙኝ፤ ለነፍሴ ያደረገላትን ልንገራችሁ።»